

GLAS NARODA.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Stev. 59.

New York, 19. oktobra 1898.

Leto VI.

Kralji ljudovlad.

Veliki kapitalisti te dežele, posebno naši newyorški, so kralji ameriške ljudovlade.

S tem pa se rečeno, da veliki kapitalisti našega mesta ne vladajo samo v Zjed. državah, niso mero-dajni samo za vlado te dežele, da je ta vlada samo le izvajajoči odbor onih velikih kapitalistov, temveč ti naši petični gospodje so tudi vladarji drugih ljudovlad tega dela sveta.

Ako se spominjamo vojne, ktera se je vojevala med Chili in Peru, je bila prav za prav vojna med dvema newyorškima trgovskima tridkama.

Obe tridki — Grace in Flint & Co. — so bile za obema vojujočima deželama. Jedna tridka je dajala Peru, druga Chili novce in vojne potrebščine za vojno. Obe tridki ste naredili dobro kupčijo in vojno zavlečevali kolikor dolgo mogli. V južni Ameriki so se ljudje pobijali, da so prouzročitelji in vodjem vojne v newyorških pisarnah obeh trgovskih tridk žepu napolnili.

Rekli smo pa tudi že, da je „oslobođenje Kube“ enaka kapitalistična spekulacija. Z denarji ameriškega korenega trasta in Standard Oil kompanije so prišli vsaj naakej delnice, to je bil uvod za „oslobođenje Kube“; novci teh sindikatov in drugih ameriških kapitalistov, ki so na Kubi koristno so bili, so bili povod vojne med ameriškim in španskimi državami in Španijo, zato, da rodovitni otok obdrži pod kontrolo.

Ali naši kapitalisti ne uporabljajo vedno vojne in vstaje, da si pridobijo kontrolo nad deželami, ktere si podvržejo. Ti gospodje so tudi zelo miroljubni, saj le po denarju urejene, mirovnim potom kaj doseči je najceneje. Silo uporabljajo le teden, ako kakor v slučaju med Chili in Peru da se kak izvanredni dobiček, ali pa ako ni dovolj hitro dobiti gotovih novcev.

Po mirovnem potu se tudi skoraj vse dežele Amerike počasi prišle v roko tukajšnjih kapitalistov. Ti so naravnost gospodarji teh dežel. Gospodje z večjim vplivom in večjo močjo nego je imajo kralji in cesarji v starej Evropi.

Kako se na mirni način kaj priobli, ali tudi samo priene vpeljati pridobitev, nam daje zgled ljudovlada Honduras.

Honduras je najbolj rodovitna dežela na svetu in postala je banka, vladavina, goljušij in slabega gospodarstva domačih politikarjev, dežela nemore več plačevati obresti državnih dolgov. Koncem sedemdesetih let je dobila ta dežela na angleškem denarnem trgu po-javila v znesku 5 milijonov guinej in 27 milijonov dolarjev. Leta 1872 je naznanila nezmožnost plačevanja in državni dolg je od tedaj rastel vlad obresti od 80 milijonov dolarjev. Pri Angliji je Honduras zgubil kredit, tako preustrojbo svojih financ bilo misliti, ker novega posila kjer dobiti niso zamogli. Sedaj je Jakob Astor v New Yorku brezjivo upr svoje oko na to ljudovlado, kupil je za kakih 10 milijonov dolarjev zemljišče, v New Yorku ustanovil sindikat, kteremu delo postavil sam sebe, potem paancey M. Depewa in Benjami-Pracya; pridobil si je od vlade Honduras koncesije, ktere so mu volile sprejemati colnino dežele, ustanoviti banko, graditi železnice, poriti rudokope, kratko prevzeti državno upravo, da uredi finan- dežele. Seveda je tudi „vlada“ zato dobila in sicer na leto 1000 za tekoče stroške, neglede

na novce, s kterimi so podkupili „predsednika ljudovlade“, da se je dobro zadržal, ali bolje bil pohlevno orodje Astorja & Comp. Kratko ljudovlada Honduras je postala akcijska družba, ktere akcije se nahajajo v lasti newyorških in drugih kapitalistov.

Honduras je samo eden zgled kako razumejo ameriški kapitalisti mirnim potom pridobivati. Vsaka druga ameriška država ali je že v ravno tem položaju, ali je nje osvojitve že dobro proračunana. Costa Rica, Columbia in Ecuador so sedaj na tem potu kakor Honduras. Celo naselbina kakor New Founland, ktera je vendar pod mogočnim zaščitom Anglije, se nahaja v rokah ameriških kapitalistov. Da se slaba država San Domingo iz New Yorka vlada, ve gotovo vsak politikar. Ta dežela je od leta 1893 popolnoma v rokah newyorškega sindikata z imenom „San Domingo Improvement Company“, ter ta družba popolnoma razpolaga z dohodki in stroški te dežele.

Ni je države, v kterej ne bi imeli ameriški, posebno newyorški kapitalisti svojih rok vmes, in ti so kralji teh ljudovlad.

O položaju na Kubi in na Filipinah.

Kombinacija.

Pariz, 15. okt. Senzacionalna poročila o izidih mirovne obranave so le spletke opirajoče se na informacije in Madrida. Niti španski, niti ameriški komisariji nič ne naznanijo o njihovih obravnava. Pa tudi v bližnji bodočnosti ne bo de se nič oficijelnega priobčeno. Skupne seje prireajo po dvakrat na teden, ne da bi se ravnali pri tem po kakem predpisanim načrtu, ampak ker jim tako bolj kaže, da lahko ob času izvan seje, poročajo svojim vladam. Amerikanski komisariji imajo pooblastila v vsakem oziru, posebno ker je predsednik Day vodil kot državni tajnik svo zadevo. Glavne točke obravnave so zavzemale dosedaj bolj denarna vprašanja, trgovskih vprašanj se se niso lotili.

Madrid, 15. okt. „Correspondencia“ prišoja večerajšnji seji mirovne komisije v Parizu veliko važnost. Misli, da so pri večerajšnji seji obravnavali, ne le samo kubanski dolg in izpraznenje Kube, ampak tudi filipinsko vprašanje.

Omenjeni časopis pravi, da je to komaj verjetno, kajti po podpisu mirovnega protokola je videti kakor bi se gospodarstvo Španije čez Filipine ne dalo tajiti. Nadalje razpravlja, da Amerikanci niso hoteli v ničesar privoliti razun v malenkostnih stvareh. Španija je pripravljena prepustiti zadevo razsodbi Nemčije ali Rusije, toda Amerikanci v to ne dovolijo.

Iz osvojenih dežel.

St. Juan, Porto Rico 15. okt. Višji kapitan Macias se je podal z svojim štabom danes na krov „Maria Christina“, ktera bo jutri ob svitu odrinila na Špansko. Admiral Vallarillo, poveljnik španske mornarice, se je danes osebno poslovil od admirala Schleya in se potem podal na prevožno ladijo „Cavadangui“. Amerikanska prevozna ladija „Mississippi“, je danes dospela sem z 800 možmi kteri so bili navdušeno sprejeti. Danes in jutri bo skupno 3000 Špancev otok zapustilo.

Polkovnik Hunter, tajnik ameriške izseljevalne komisije pravi, da bodo vsi španski vojaki v

dveh dneh otok zapustili. Prihod ameriških vojakov bo prouzročil da se povsod zopet povrne mir. Vojaki so dobre volje in njihovo zdravje se zboljšuje vsaki dan.

Santiago de Cuba, 15. okt. Polkovnik Valiente, kteri je v kubanski vojni blizu Baracoa zapovedoval polku, je prišel danes v Santiago in poročal generalu Woodu, da je razpusil ves polk in ljudi poslal domov. Pred svojim polkom je imel govor, v kterem je pravil ljudem, da je vojaka pri kraju in čisto nepotrebno še orožje obdržati, marveč veliko boljše podati se domov in s poštenim delom svoje družine preživeti. Orožje razpusčenega polka so izročili ameriškemu poveljniku v Baracoa. Kakor je iz povedanega razvidno razume polkovnik Valiente ameriškansko politiko, zato ga je pa tudi general Wood imenoval sočlanom davčne komisije, sameumevno s pošteno plačo.

Filipinci niso jedini.

Manila, 16. okt. Kaj težko pričakujejo določbe mirovne komisije o osodi Filipin. Aguinaldo se zadržuje v Malolos, akoravno nekteri trdijo, da hoče Amerikance napasti. Ako bi se sprijeli Filipinci in Amerikanci, bi temu ne bil kriv Aguinaldo, marveč eden njegovih podvodjev. Neareča Filipincev je, da so med seboj razdvojeni v mnogo strank. Vsaka stranka ima na čelu moža, kteri misli, da je že velik vodja in ne želi drugega, nego, da bi mu njegovi privrženci nudili priliko se izkazati. Nedavno je bil Španec Dominy Pacheco imenovan oskrbnikom. Lepe bolnišnice, nekega javnega zavoda z ogromnim premoženjem. Drugi dan so bili v Tagallo priplepljeni razglasi, kteri so pozivljali Filipince Pacheco ujeti, ga spitati umoriti, potem pa njegovo meso vreči psem. Filipincem se je zameril zato, ker je po hišah spadajočim k bolnišnici, davke pobiral.

V zdravstvenem oziru se je v armadi že precej zboljšalo, sicer je še mnogo bolnikov, toda umrje jih le malo. Amerikanski častniki se pripravljajo na dolgotrajno bivanje v Manili. Mnogo žen je že prišlo za njimi iz Zjedinjenih držav, drugi pa so pisali po nje. Mnogo pritožb se čuje radi neredne poštne zveze s Zjed. državami, obeno je zahtevanje, da bi vlada vpeljala pogostejšo in rednejšo pošto službo.

„Infante Mario Teresa“ bodo vzdignili.

Caimanera, 16. okt. Špansko vojno ladijo „Infanta Maria Teresa“ so sedaj že toliko vzdignili, da moli štiri čevlje iz vode. Pri vzdigovanju dela 60 strojevodij, 20 tesarjev in 20 kotlarjev. Stroji so v dobrem stanu, večeraj in predvečerajšnjem so že pod kotli zakurili. Upajo, da bode le mogoče spraviti ladijo v dober stan.

Španska v obupnem položaju.

Madrid, 17. okt. Nek minister je rekel večeraj, da so pri seji kabineta poslali Montero Riosu, gledé kubanskega dolga, določilna navodila. Ako ameriški komisariji ne bodo priznali pravico naših za-dav in nas prisilili, tako ogromen dolg prevzeti na španski državni zaklad, potem se bomo pri vseh narodih pritožili, na kak način Amerikanci zlorabijo svojo moč in zakone časti prezirajo. Na vprašanje, ako se bodo konečno Španci udali ameriškem zahtevam, je djal minister z ramo majaje: „Kaj hočemo brez denarja in brez brodovja?“

Pariz, 17. okt. Španski komisariji so gledé kubanskega dolga tako nepremakljivi, da zna še zaradi

tega mirovni kongres spodleteti. To vprašanje je videti za nje veliko bolj važno, nego konečna razsodba zaradi Filipin. Pravijo, da je Španski čisto nemogoče, prevzeti ogromni dolg, ako so kolonije zgubljene, ktere so donašale vladi vse potrebne stroške. Uplivni španski časopisi priporočajo kar naravnost, Amerikancem vse Filipine prepustiti, ako so pri volji prevzeti vojni dolg. Toda Amerikanci še niso pokazali najmanjše nagnenja prevzeti samo del, toliko manj pa ves kubanski dolg. V slednji vrsti stavijo Španci zopet svoje upanje na evropsko posredovanje, ker je mnogo španskih papirjev izven dežele.

London, 17. okt. „Daily Mail“ se brzojavlja, da se je mirovna komisija radi kubanskega dolga toliko zjediniila, da Amerika prevzame kubansko posojilo od l. 1886, od kterega je treba plačevati po 6 odstotkov, kajti to posojilo porabilo se je izključno le za Kubo. Amerikanci pa nočejo prevzeti 5 odstotnega posojila od l. 1890.

Kubanska ljudovlada.

Santiago de Cuba, 17. okt. Pri volitvah za osnovalno kubansko zborovanje, ktere se ima vršiti v Santa Cruz, 20. okt. je kar pokrajina Santiago zadeva, zmagala narodna kubanska stranka z veliko večino. V tem delu otoka niti eden konservativni delegat ni bil voljen, da tudi ne v takih krajih, kjer je številno meščanov presegalo mnogo-krat isto kubanskih vojakov. Slednji so šteli glasove in pazili na to, da noben delegat ni dobil preveč glasov, čigar mnenje se ni vjemalo s priljubljenimi njihovimi vodji.

General Garcia je sicer rekel, da ne pojde kot delegat k zborovanju, toda njihovi volilec v pokrajini Havane niso hoteli odklonitev sprejeti. Njegovi prijatelji upajo, da bode Garciji mogoče, preveč strogo proti ameriškanske naredbe odkloniti, toda v tem oziru tudi niso ravno preveč natančni.

Razmere v Havani.

Washington, 17. okt. Zdravniški nadzornik je poslal prvo poročilo odkar je prenehala vojna. Samo jeden teden je umrlo 536 ljudi. „Reconcentrados“, pravi poročilo, so v strašnem položaju, več nego polovico ostalih bode hiralo do smrti. Cene za živež so veliko višje nego pred vojno. Dela ni mogoče dobiti in delavci malo da ne poginjajo gladu. Malaria strahno razsaja in domačine najbolj pogostoma pobira. Mesto je bolj umazano, kakor kdaj popreje. Dež še vedno pada po štiri dni na teden. Rumena mrzlica ni tako huda, kakor pred dvemi leti.

Seveda so Španci še vedno gospodje tukaj, kar tudi zelo radi v djanju pokažejo. Težko, da bi ameriškanska vlada pred sredi novembrom večje število vojakov poslala na otok, kar bi bilo v zdravniškem oziru še jako nevarno. Sedaj se posvetojuje o predlogu, porabiti Kubance kot lokalne žendarme, ker mislijo, da bodo službo laglje opravljali nego Amerikanci.

Amerikanci odklonijo gospodstvo na Kubi.

London, 18. okt. Pariški poročevalec brzojavlja „Times“, da so pri seji minolo sredo ameriškanski komisariji določno odklonili gospodstvo na Kubi. To pa še ne izključuje, da bi Amerika ne ustanovila red in postavnih razmer na otoku. Mislijo, da se Amerika zaradi tega tako drži, da ne bi bilo treba prevzeti kubanski dolg. Toda tudi v tem oziru se bodo Amerikanci še dali pogovoriti. Španski komisariji, kteri so sprva povabilo

poslanca Porterja odklonili, češ, da je nemorejo sprejeti predno ne znajo mirovnih pogojev, so sedaj povabilo sprejeli.

Več bolovnikov došlo.

S prevožno ladijo, „Minnowaska“ je došlo 17. oktobra v New York tisoč vojakov iz Kube in Porto Rice. Došli vojaki spadajo k tretjemu polku iz Wisconsin, k šestemu iz Massachusetts in k prvemu iz Kentuckyja. Med došliimi je bilo 30 bolnikov, ktere se izročili Bellevue bolnišnici. S tistim parnikom je dospel tudi general O. H. Ernst z štabom.

Ob gorenjem Nilu.

Zmagonosna bitka pri Omdurmanu je še le eden del srednje afrikanških angleških načrtov obstinila. Sedaj bodo Angleži in Egipčani se podali svojo gospodarstvo razširiti nad staro ekvatorsko (ravniško) pokrajino in Bahr-el-Gesal. Sanje Angležev, pridobiti v svojo last Afriko od Aleksandrije do „rogu dobrega upanja“ in ustanoviti britiško Afriko, so se vsled pridobitve Sudana za lep korak približale izvršitve, toda le za samo jeden korak. Do popolnega izgotavljenja velicega načrta preostaje Angležem še dovolj dela. Francozje so vedno poskušali ovirati izvajanja tega načrta. Ti so tem angleškim sanjam nasproti postavili še bolj drznega. Ustanovitve transafrikanške francoske države v atlantiškega morja do rudečega morja, od Senegala in Dahomeya do francoske kolonije Obok.

Ta francoski načrti so nekaj let sem že na vse strani marljivo zasledovali. Francoska diplomacija je skušala napraviti zvezo z Negušom Menelikom abesinskim in sudanskimi derviši, da bi se razbila angleško-egiptovska ekspedicijska v Sudanu, ali v istini so se razbili francoski načrti. Odposlali so dve francoski ekspedicijske, da bi se ob gore-njem Nilu vgnezdili. Jedno je vodil markiz de Bonchamps in sicer iz Abesinije, ta se je politično ponesrečila; druga od Konga odšla ekspedicijska Marchanda bode pa celo vesela, ako jo kmalu pod dobrim, angleškim zaščitom daleč od Fashode odpeljejo. Zaradi Fashode je komaj upati, da bi se Francozje podali v vojno z Angleži; zadovoljili se bodo najbrže s kakimi malimi koncesijami od Angležev, in s temi bodo potolažili razburjeno javno mnenje na Francoskem.

Tako daleč bi bile razmere za Anglijo prav dobre, ako ne bi zopet zadeli na novega tekmeča — v Kongo državi, ktero si prisvaja belgijski kralj. V bodoče bodo politikarji vse delovanje v Kongo državi zelo pazljivo zasledovali; ker belgijskemu dvoru zelo blizo stoji častnik „Indépendance Belge“ je nedavno temu priobčil poročilo, da bode kralj Leopold z Angleži sklenjeno pogodbo dne 12. maja 1894. razveljavil, in to glede Bahr-el-Gesal in zapadne nekdanje pokrajine Emin pase ter priklopil Kongo državi; uprav radi te pogodbe ste Anglija in Nemčija zelo ugovarjale. Te pokrajine so bile po tednji pogodbi belgijskemu kralju dane v zakup. Belgijci pa prav resno zahtevajo te pokrajine, ker belgijski častniki so jih odkrili, preiskali in tam uredili postaje, tako pravi „Indép. Belge“. Proti temi zahtevami je pa Francoska l. 1894. resno ugovarjala in zatrjevala, da Bahr-el-Gesal spada k Egiptu; Egipt je pa podložen Turbiji; odstop Bahr-el-Gesala bi celokupnost turške države kršil. Prav za prav so pa Francozje z ugovorom hoteli samo preprečiti, da ne bi Anglija

dobila važnega, 25 kilometrov širokega zemljišča, kterega je nameraval kralj Leopold odstopiti Angležem v istej pogodbi. Vsled tega ugovora Francoske se pogodba ni izvedla, kralj Leopold je pa kljubu temu odredil dve ekspedicijske proti Nilu. Ekspedicijska pod zapovedništvom Dhamja (novembra 1885) je ponesrečila, ker se je njegova armada njemu uprla; druga ekspedicijska urejena meseca novembra 1896 pod zapovednikom Chaltin pa je dospela do Nila in meseca februarja 1897 prisvojila Redjaf. Dandanes je v Redjaf 6000 z repetirkami dobro oboroženih in pod zapovedništvom 60 belopoltnih častnikov dobro izurjenih zamorcev in še vedno so na potu pomožni oddelki. „Na vsak način se bode Kongo država udeležila diplomatskih obravnjav“, tako pravi ta belgijski list. „Zelo bi se pa motili, ako ne bi sprevideli, da bode pogodba od leta 1894 uprav Belgiji na korist; na korist Franciji pa je, ako prepirajoča ozemlja prizna raje Belgiji, nego Angliji“. Redjef zapira pot vsem sovražnim parnikom namenjenim proti zapadu; Angležem bode toraj trda predla, ako se ne sporazume s Kongo državo. Kakor vse okoliščine kažejo zamoremo pričakovati zanimive spletke ob gorenjem Nilu.

Kako se vlada na Primorskem.

Pod tem zaglavjem je priobčila „Edinost“ jako zanimiv članek, v kterem čitamo mej drugim:

Vsi so spominjamo le predobro, kako se je godilo lansko leto o državnoborskih volitvah. Približno istotako se je postopalo tudi sedaj o izgradnji Nabrežini in Trstu. (V Nabrežini! povdarjamo še jedenkrat, ker so nasprotni obrekovalci in lažnjiki govorili o izgradnji tudi po drugih krajih okolice.)

Lani ob volitvah in sedaj o izgradnji povodom smrti cesarice, se je postopalo z drakonično strogostjo. Da se uduše nemiri, uporabil se je do skrajnih konsekvenc ves upravni in policijski aparat in vrste vojskih bajonetov so opominjale naše okoličane, oziroma Nabrežince in meščane, da morajo biti mirni in da naš kazenski zakon ne dopušča izgrediv, marveč jih kaznuje eksemplarčno. V par dneh je bilo priprtih pošteno število okoličanov, oziroma Nabrežincev in meščanov, in mir se ni kalil nikjer več. Pozneje, veliko pozneje po lanskim volitvah, so prišle glavne razprave na deželnem sodišču tržaškem, katerih razprav posledice delujejo še sedaj usodno, in po katerih boli gla-

Naš pivovar je jeden najboljših v tej deželi. Zato pa je tudi naše

SUPERIOR STOCK

PIVO NAJBOLJŠE.

Naš pivovar je mojster v svojem poklicu.

Prodaja se povsodi v sodčkih in steklenicah.

BOSCH BREWING CO.,
LAKE LINDEN, - - MICH.

Entered as second class matter at the New York, N. Y. Post office October 2, 1893.

„GLAS NARODA“

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Izdajatelj in urednik: Published by

F. SAKSER.

109 Greenwich St. New York City.

Na leto velja list za Ameriko \$3.—

za pol leta \$1.50,

za Evropo za vsa leta gld. 7.—

„ „ „ pol leta 3.50.

„ „ „ četrt leta 1.75.

V Evropo pošiljamo list skupno

dve številki

„Glas Naroda“ izhaja vsako sredo

in soboto.

„GLAS NARODA“

(„VOICE OF THE PEOPLE“)

Will be issued every Wednesday

and Saturday.

Subscription yearly \$3.

Advertisements on agreement.

Za oglase do 10 vrstic se plača

0 centov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti

ne nastanejo.

Denar naj se blagovoli poslati po

Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov

prosimo, da se nam tudi prejšnje

bivališče naznači, da hitreje najde-

mo naslovnika.

Dopisom in pošiljatkam naredite

naslovom:

„Glas Naroda“,

109 Greenwich St. New York City.

va mnogokatero družino okoličan-

sko. Izkratka: ves aparat je deloval

in točno in neizprosno strogo in

slavne oblasti so storile vse, uprav

vse, kar se jim je videlo potrebno,

da zmaga avtoriteta nad izgrelniki.

Postopalo se je torej strogo in mi

na bi imeli ničesar proti tej stro-

gosti, da se je postopalo tako tudi

v drugih slučajih. Ali da vidimo!

Prišli so izgrede v mestu povod-

om prepovedi očet. Pavišica in

radi slovenskih prepovedi pri sv.

Jakobu. Na tisoče ljudi se je drlo

in kričalo po mestu; izgrelniki so

se zbirali pred cerkvijo in pred ško-

fijsko palačo, na katero poslednjo

so metali kamenje, grožnje in pret-

cerkvenemu pastirju! Ranjenih je

bilo s kamenjem več oseb, celo nek

c. kr. stotnik (v ulici S. Michele).

Po našem mnenju niso bili ti iz-

grede nič manje nevarne uravi, nego

oni po tržaški okolici, a kar se do-

staja motivov, so bili ti poslednji

visoko zvišeni nad one, ki so vodili

izgrede povodom omenjenih pro-

povedi istotako, gori opisane stro-

gosti. Kakor je bilo (po spoznanju

oblasti namreč) potrebno v okolici,

da avtoriteta pokaže svojo moč nad

upornostjo, tako potrebno je bilo

gotovo tudi o izgredeh v mestu,

naprjenih proti o. Pavišicu, da se

istotako izkaže ista moč. To je bilo

potrebno tembolj z ozirom na de-

javstvo, da je tisoče ljudi demon-

strvalo proti jednemu človeku, v ka-

terem pa je bila angažovana tudi

cerkvena avtoriteta, in z ozirom na

sveti prostor, kjer je ta jedini člo-

vek hotel braniti svoje uverjenje

o potrebi verskega čustvovanja v

družbi človeški. To je torej gotovo,

da bi bila energija potrebna tudi v

tem poslednjem slučaju vsaj v to-

liki meri, kolikor smo je videli po-

vodom lanskim izgrede po okolici

in sedaj v Nabrežini in v mestu.

No, naši čitatelji vedo sami dobro,

kako je bilo. Mi pa konstatujemo

le, da je v okolici, v Nabrežini in

te dni v mestu zmaga avtoriteta,

v mestu povodom Pavišicevih pro-

povedi pa so zmagali — demon-

strantje nad avtoriteto.

Črtajmo nadalje paralelo! Po-

vodom lanskim izgrede v okolici

in zadnjih v mestu je naše časopisje

in so naši prvaki mirili; povodom

izgrede radi prepovedi Pavišice

pa je hujkalo laško časopisje in —

mestni zbor. Vsa posledica temu

pa je bilo le par aretovanj in malo-

pomembnih kazni, a glavna na tem

je, da v stvari sami je zmaga laška

jasno, da so te razmere po velikem

delu posledice opisane nedosledno-

sti v postopanju!!

Saj ne more biti drugače. Itali-

jani, videti, da se vlada vsikdar

umika pred njimi, če so ji le zagro-

zili, dobivajo vedno več poguma.

A tudi naši izvajajo za se nauk iz

tega dejstva. Ko vidijo namreč,

da Lah navadno dosežajo svoj na-

men le z energijo in drznostjo, pa

si mislijo naši: zakaj ne bi poku-

sili tudi mi s tem izkušenim sred-

stvom?! In, roko na srce: ali je

zameriti ljudstvu, da ima tudi ono

svojo posebno logiko, in da prihaja

potem do takih, oblastim nevsednih

goddogov? V tej nedoslednosti vaši,

o gospodo, je vir mnogokateremu

narodnemu sporu na tržaških tleh!

Da ste povodom izgrede radi Pa-

šičevih prepovedi koncentrovali

v mestu 10 batalijonov vojakov,

kakor se je zgodilo te dni, varovana

bi bila avtoriteta cerkve in države.

S tem, da bi se bili onemogočili

izgrede proti dobroti, zadoščeno

bi bilo pravični zahtevi vernega

laškega in slovenskega ljudstva, in

(kar poudariti posebno) spoštovali

bi avtoriteto Slovinci in Italijani!

Tako pa razgrajajo Italijani, ker

vidijo, da se jim vse posreča — a

razgrajajo tudi naši, ker vidijo

uspehe Italijanov. In to naprej v

nadi, da kaj dosežajo tudi oni,

potem pa iz ogorčenosti, ker niso

dosegli ničesar, razen — kazni!

Ker vidijo torej — dvojno mero!

Kvintesenca vse državniške mo-

drosti na Primorskem bi morala

biti torej ta: jednako strogo proti

vsem, a tudi jednako pravično proti

vsem!! Mi pa smo deležni vse vladne

strogi, jednakega varstva pa ne!

V nas vlada menda načelo: poma-

gati močnejemu, ki v zavesti svoje

moči in svoje — svobode, še bolj

pritiska — itak že tlačnega! Take-

ma vladnemu načelu ne morejo

izostati žalostne posledice, kakor

kažejo tudi zadnji izgrede, ki so

pravcati sad — zistema!

V ilustracijo tega zistema le še

par dejstev. Dokaz o krivici

tega zistema so naši neprestani boji

z drabstnic na pošti, na finanč-

ni uradih, v šolskih stvarih itd.

Ali ni žalostno in zajedno tudi

značilno to da po 14 letih, reci po

14 letih ni mogla vlada prisiliti

magistrata, da ustanovi jedno bo-

ro slovensko ljudsko šolo v Trstu!

Se več: da si ni upala niti tega,

da bi bila vsaj rešila zadnji rekurz,

uložen v tej stvari pred več nego —

štirimi leti!

Tu bi bilo pač na svojem mestu

malo več energije in pravičnosti!

Potem bi videla vlada, da ne bi se

dogajalo marsikaj, kar se dogaja

sedaj, ko vidi ljudstvo dvojno me-

ro, provzročujočo na jedni strani

objestnost, na drugi pa ogorčenje in

obup! Še je čas, da bi se popra-

vilo marsikaj, kar se je grešilo.

Zato bi beželi iskreno, da bi njiju

ekscelenci namestnik grof Gröss in

ministerski predsednik grof Thun

resno razmisljalo o tem, kar smo

napisali tu. A tudi gospodom držav-

nim poslancem polagamo na srce

ta izvajanja naša!!

Razne vesti.

Splošen štrajk krojačev

so unjski delavci v New Yorku po

skrbnem premisleku sklenili. Vsi

krojači elajo li v unjskih ali nem-

unjskih delavnicah so pozvani pre-

nehati z delom. Izvrševalni odsek bo-

de biskal vse zadruge in jim raz-

ložil potrebo novega štrajka, kteri

naj bi bil nekaj moralničen pritisk

na tiste bese, kteri se še niso po-

dali. Dalje mislijo štrajkarji tudi

preprečiti, da se neunjskim delav-

nicam izroči delo. Štrajkarji so

izvolili poseben odsek, kteri bo-

de ob 6. uri zjutraj na delo grede-

o krojače o sklepu štrajkarjev ob-

vastiti.

Za električne železnice v New Yorku

so sklenili pogodbo, kakor se je go-

vorilo minole dni na Wall St. in

sicer: z Westinghouse Walker Co.

za \$4.500.000; Johnson Co. za 15

ton jeklenih šin; Pennsylvania

Iron Co. vlitga železja v rednosti

\$3.500.000; Detroit Conduct and

Cable Co. \$1.500.000.

Poneverjenec Wilde

je baje v New Yorku. Wilde je bil

preiskovalec računov pri hranilnici

v Junghuclavu na Českem. Pred

nek liho tedni je pobegnil od

tam in zapustil primanjklaj 107.000

goldinarjev. Praviijo, da je prišel

v spremstvu dveh žensk na parniku

„Kaiser Wilhelm dor Grosse“ v

New York. Tukajšna policija je

obvestila avstrijske oblasti.

\$700.000 izneverili.

Tammanyti se poslužujejo sedaj

vsake prilike, da bi uradništvo svoj-

ih republikanskih prednikov kore-

nito preiskali in iskali po orožju,

ktero bi zamogli v pribodnje borbi

vsorabiti. Tudi „Comptroller“ Col-

ler je baje odkril izneverjenje repu-

ublikanskih uradnikov poslujočih

v mestu Brooklynu. Kakor Coler

pravi sta prejšnja „County Clerk“

Wotrth in bivši „Register“ Har-

man od meseca januarja 1895 do

decembra 1897 prejela \$700.000 iz

mestne blagajne. Za izbiranje, urav-

navanje in upisovanje dokumentov.

In sicer za izdajo te ogromne svote

niti nimajo takih dokazov, iz kterih

bi bilo razvidno, zakaj in komu so

razne svote izplačali. Samo toliko

je vknjiženo, da je l. 1897 Worth

prejel za imenovana dela \$317.673,

„Register“ pa je istega leta po-

tegnil \$193.000. Ali čudno je le

pri tem, da ravno „Tammany“

stranka nič boljša ni, pač pa še

veliko slabša, ali sedaj potrebujejo

sredstva za agitiranje in zato z uma-

zanostmi na dan, dasi je oni večji

tat, ki kriči, da naj tatu primejo.

Slabo poučeni vojaki.

Število novincev je te dni dospel-

o v Port Wadsworth za sanitetni

oddelek. Dr. E. B. Frick, kteri je

imel nalogo ljudi vpeljati v službo,

jih je postavil v vrsto in djal naj

vsak kdor bi rad vedel na kako

vprašanje odgovoriti, stopi dva ko-

raka naprej. „Toraj“, nadaljuje

zdravnik, „razume li kdo od vas kaj

o lekarstvu?“

Nihče se ne gane.

„Vé kdo od Vas kaj o zdravilih?“

„Vsi ostanejo mirni.

„Je kdo od vas kdaj delal v ka-

kaj lekarni?“

Vrsta novincev stoji kakor zid.

„Jeli kdo služil v kakaj bolniš-

nici?“

Novinci stoji mirno.

„Pasja noga, jeli kdo od vas stor-

il kaj tacega, valed česar bi bilo

verojetno, da je sploh sposoben za

kak posel v lazaretu?“

Nek mož je stopil naprej.

„No, kaj pa si delal?“

„Bil sem pri nekem pogrebniku

za pomagat.“

Dohodki vojnega davka.

Washington, 18. okt. Od 30.

junija, od dneva sprejetja in vpe-

lunja vojnih davkov do poslednje

sobote so znašali dohodki damažih

davkov \$83.651.556, v primeri z

lanskim letom je bil letos večji

Jugoslovanska Katoliška Jednota.

URADNIKI:

Predsednik: JOŽEFAČIĆ, Box 266;
Podpredsednik: GEORG KOTČE;
I. tajnik: IVAN GOVŽE, Box 105;
II. „ STEFAN BANOVEC;
Blagaj.: MATIJA AGNIĆ, Box 266.

PREGLEDOVALCI KNJIG:

JOHN HABJAN;
JOHN PREŠERN, Box 286;
JOSEF MANTEL;
vsi stanujoči v ELY, St. Louis Co.,
Minn.

Glasilo: „GLAS NARODA“.

Pristopila društva:

Društvo Marije Pomagaj, Stev. 6,
v Lorain, Ohio:

Brivce Franc, Simčič Matija,
Kramar Matija, Skrbina Martin,
Krištof Franc, Simončič Franc,
Petrič Anton, Sprajec Jožef,
Stebelj Jožef,

Društvo šteje 9 udov.

Društvo sv. Barbare šteje 7, v
Thomas Tucker Co., W. Va.

Bulić Daniel, Gudal Nikolaj,
Bulić Stefan, Jurič Alojzij,
Bulić Pavl, Kresal Anton,
Cuder Andrej, Lohajnar Tomaž,
Cuder Matija, Mlekuž Janez,
Cuder Janez, Mlekuž Franc,
Čern Janez, Pregel Vincenc,
Dermota Franc, Turek Franc,

Društvo šteje 17 udov.

Oba društva sta bila sprejeta v
Jugoslov. Jednoto dne 14. oktobra.

Jugoslov. Jednota šteje sedaj 415
udov. Ian Govže, I. tajnik.

Prvi načrt zarotnikov je bil ta, na-
jeti sobo v kaki ozki ulici, po kateri
bi moral cesar priti in ga od tam
z bombami obsati. Ko je cesar
predrugeč svoj namen Egipt ob-
iskati, so tudi zarotniki svoj načrt
premenili in sklenili cesarja v nemški
cerkvi v Jeruzalemu napasti.
Pri zarotnikih so našli bombe pa
rudi dokumente, iz katerih je raz-
vidno, da so zarotniki tudi name-
ravali usmrtiti kralja Humberta in
vse člane kraljeve rodovine. (Naj-
brže je pa vse le časnikarska „raca“.)
Carigrad, 16. okt. Koso pri-
šli na sled zaroti proti življenju
nemškega cesarja, pričeli so na-
zorovati vso tukajšno italijansko
naselbino. Imenovali so inspekcijo,
kteraj preiskuje od hiše do hiše,
zaznamuje imena in druge posebnosti
vseh Italijanov, kateri imajo
službe. Vse brezposelne Italijane,
kteri itak ne spadajo k boljšim
krogom, bodo pognali čez mejo, še
predno pride cesar v Carigrad; sul-
tan je dal povelje, da ostane vspre-
red sprejemnih slavnosti ostane
tajen, da bi zarotniki ne imeli pri-
like izumiti nakane. Jutri prič-
kujejo prihod cesarske ladije ob
zlatem rogu.

Za tete, na jonskih otokih, 16.
okt. Cesarica ladija „Hohenzollern“
z nemškim cesarjem in cesarico
na krovu, ktera je bila vsled
pretoče nevihte tu zasidrana, je da-
nes odjadrala naprej proti Cari-
gradu.

London, 17. okt. Na sever-
nem morju razaja tako hud vihar,
da so morali ob obrežju pri Fife-
shire na Scotkem ladjeplavstvo
ustaviti. Mnogo ladij jo iskalo za-
vetja v „Leighen Roads“ in poro-
ča se o celej vrsti nesreč.

London, 17. okt. Poročevalci
„Standarda“ brzojavljajo iz Odese,
da je zvedel po nekem ruskem čas-
niku, da je v Port Arthuru zbra-
nih 40.000 ruskih vojakov.

Carigrad, 17. okt. Nemška
ladija „Hohenzollern“ je danes
opoludne dospela pri zlatemu rogu
s cesarjem Viljemom, cesarico in
spremljivcem na krovu. Zastopniki
sultana so pozdravili visoke goste,
kteri bodo jutri stopili na kopno.

Berlin, 17. okt. Prejšnji uprav-
nik državne tiskarne Grünthal,
kteri je na nepošteni način tiskal
več nego za 400.000 mark državnih
bankovcev in jih spravil v promet,
si je v preiskovalnem zaporu sam
vzel življenje.

Pariz, 17. okt. Podadmiral
Fournier, kteri je ravno sedaj z mi-
nistrom mornarice Lockroyem v
Tunisu se bode nemudoma povrnil
nazaj v Toulon. Arzenalu morna-
rice v Toulonu je došlo povelje ne-
mudoma oklopnice „Bourinas“,
„Admiral Trebonart“, „Valmy“

in „Jemappes“ postaviti v službo.
Tudi imajo odposlati, kolikor top-
ničarjev le mogoče k trdnjavam v
Brest. Te naredbe pripisujejo na-
petim odnosom z Anglijo zaradi
Fashode. Tukajšnji časopisi opo-
minjajo na istinitost, da se v Al-
gieru tri britiske vojne ladije sum-
ljivo vadijo v streljanju.

London, 17. okt. Danes zju-
traj se je pripetila razstrelba na
krovu britiske ladije „Blengfell“ v
kanalu pri Margate. Ladija je s to-
vorom naphite prijadrala iz New
Yorka. Razstrelba je bila tako sil-
na, da je vso ladijo raznesla, in
devet oseb bilo usmrtenih, med te-
mi tudi kapitan, njegova žena in
hči. Ladija je bila le štiri milje
od obrežja ko se je pripetila nesre-
ča. Iz Margate so natančno videli
razstrelbo. Takoj potem je vzbruh-
nih ogenj in v kratkem času je vse
lesovje do vode pogorelo. Iz Mar-
gate sta takoj odinila dva rešilna
dolna na pozorišče, toda našla ni-
sta nikogar. Rešila pa je neka dru-
ga ladija v bližini šest angleških
in tri nemške mornarje. Nihče ne
ve kako se je nesreča pripetila;
ostali vedo le toliko, da je razstrel-
ba raznesla ves zadnji del ladije.

London, 17. okt. Pri Brig
sta danes trčila skupaj nek osebni
in tovarni vlak. Sedem oseb je bilo
usmrtenih in mnogo ranjenih.

Listek.

Wards Island.

(Konec.)

Prihodnji oddelek št. 2, je kazal
že povsem drugačen obraz. Tukaj
je pravi prostor za psihologa; tu-
kaj se mu ponudijo razni slučajji
blaznosti, besnosti, ali tudi le sum-
ljivi slučajji. Tu vidiš blaznega,
ki se popolnoma otročje vede, poleg
njega moža, kteri si domišlja, da je
večkratni milijonar, ter prenaša
zavoje papirja; tam ti zopet eden
kaže razne obraze, dragi lepo prid-
guje, tretji ima politični govor.
Prava podoba človeškega siroma-
štva in nesreče. V tem oddelku
smo ostali le samo kratak čas, ko
smo korakali proti tretjem oddel-
ku, nas je vodja opozoril, da naj
bomo pozorni. Razsajanje že do-
haja na naše uho, predno dospemo
do tega oddelka. V tem oddelku
so na novodošli ljudje, kteri so bolj
hudo blazni in besni, ter so zelo
nemirni. Tukaj vidimo 12 do 16
oseb sedeti ob mizi z debelo blazi-
no; nekaj jih prav glasno govori,
drugi kriče, se pripravajo, pojo;
stražijo jih 4 do 5 paznikov in ni-
komur ne pustijo sedeti pri mizi dru-
gače zapustiti, nego uprav v najpo-
trebnejše nameste. Tukaj najdemo
pijanca, kteremu je premnogo už-
vanje slabeja „fusela“ ali ta „krat-
kega“ odvzelo luč razuma; poleg
njega mladenci, kteremu je brez-
pametno pušenje cigaret zblodilo
pamet; tam zopet mladega člove-
ka, kteremu je polotno in nesram-
no življenje uzrok — blaznosti.

Tam zopet vidimo nekoga besniti
in kričati, ali kmalu se polože in
prične glasno moliti; v kotu se ti
skrivja nekdo in kliče na pomoč,
siromak trpi na zasledovalne bla-
znosti, ter hoče uteči sovražnikom.
Veseli smo, da nas ločijo težka
vrata in močna, železna ograja;
dovolj smo videli tudi tu; naš
zdravnik nam pové, da so ostali
oddelki tem enaki: samo, da so
bolniki razdeljeni v razrede, na pr-
vem oddelku so samo božanstni,
v drugem beguni, v tretjem
nekeje o snagi nič vedeti; v dveh
oddelkih so pretepenci, dalje zopet
kretini, idioti itd., pokazal nam je
potem še zelo krasno ležeče poslop-
je proti iztoku. To poslopje je sta-
reje in mnogo manjše nego glavno
poslopje in ima le osem oddelkov.
Ogledali smo si še poslopje za stro-
je z električnimi dynamo stroji,
bolnišnico, v kterej so telesno bol-
ni blazniki, naposled si ogledali
velikanske zaklade živeža in kuhi-
nje v pritličju. Med tem nam je
zdravnik pripovedoval, da je v tem
zavodu 4000—4500 bolnikov obo-
jega spola; stroški znašajo na dan
po \$2000, pri poslovanju je uročil še
vsakomu letno poročilo o blazni-
cah v državi New York.

Veseli smo bili, ko smo ostavili
otok in Boga hvalili, in objednem
prosil, da nam priznase s tako
hudo kaznijo; obsojali smo tudi
zelo pretirane vesti o slabem in
grem postopanju z umobolnimi;
nemom ravno reči, da prav lepo
z njimi postopajo, nikakor pa ne
tako grdo kakor so pisali nekteri
listi.

Sedaj pa k drugi točki. Koliko
plača država paznikom pri umo-
bolnih! \$20 na mesec, hrano in
stanovanje; spodnje obleke ne do-
bi nihče, kakor tudi v drugih taci-
h zavodih ne. Ravno tako si mora
paznik sam omisliti uniformo, ako
je prestal poskušnje čas, dva me-
seca, napraviti si jo mora pustiti
pri trvdki, ktero določi vodstvo in
velja \$14. To obleko mora paznik
obleči ob 5 $\frac{1}{2}$ uri in jo na sebi imeti,
da gré k počitku, narejena je pa iz
tacega blaga, da ko jo mož nosi
jeden mesec, prične odrokat svojo-
mo namemu, ako jo paznik marji-
vo ne krpa sleherni dan, potem
prične iti na debelo v kosce. Po-
sledica temu je, da dobi država ta-
ke ljudi, od kterih jih 95 od 100 le
po dva meseca, ali tri ali malo dalj
v službi ostanejo, k večjemu pa
prezimi, kakor brzo se pa pokaže
spomladansko sonce pa drugje
iščejo kruha in službe.

Vsakdo mora napraviti skušnjo
po predpisu, ali ta je tako lahka,
da jo zlahka napravi vsak 12 let
star deček. Zatoj se ti ni potreba
začuditi dragi čitalec, ako ti povem
golo istino, da od vseh možkih
paznikov — za ženske ne vem ker
nismo nikdar v dotiko prišli in ta
oddelek tako ločen kakor prava
trdnjava — 200 na število imata
le dva možka diplomo. Večina teh
paznikov gré na delo kakor dni-
varji, mehanično opravljajo vse,
nemajo nikakega razuma za te ne-
srečnice kako bi jim olajšali trdo
osodo. Ako bolnik ne razume an-
gloški, kar se mnogokrat pripeti,
se temu še slabše godi, ker 90 od-
stot. teh paznikov je doma iz zele-
nega otoka, kteri razven njegovega
narečja razume le mednarodni je-
zik — pest.

Dasiravno predpisi paznikom
strogo prepovedujejo pretepanje
umobolnih ter jim preté s takojšnjo
odpuštev, je vendar ta surovost v
navadi, paznik mora samo oprezen
biti, da ga pri surovosti ne zasači-
biti. Da se odtegne obsodbi pri ka-
kej preiskavi, se mora preje pri-
učiti, da siromašnega blaznika ved-
no tako udari, da udarec ne zapusti
sledu, zato najraje te s postjo po-
želodu udarijo, ali na kraje kje se
nahajajo jetra ali obisti. S takim
udarcem bolnika popolnoma oma-
ga in ne zapuša sledu; ako pa ta
siromak težje jedila prebava, ali
mu celo življenje zdato prikrajša,
zato se surovi patron zelo malo bri-
ga, njegov namen je dovršil in siro-
maka za ta dan ukrotil, a tolaži se
s tem, da blazni nemajo občutka.
Ako na večer poslušamo te paznike
kadar se med seboj pogovarjajo, se
nam morajo lasje ježiti, kake sku-
snje si dopovedujejo in kako se z
njih nesramnostmi se bahajo, do-
povedujejo nove znanjbe mučenja,
da se potem nič pozna.

Povedano je resnično in lahko
vsak dan dokažem, sam se vse čul
in videl, za popis teh surovosti bi
potrebalo mnogo predalov lista.
Zdravniki se res zelo prizadevajo
in storé svojo dolžnost, ali kaj po-
magajo vsa ta navodila, ako jih
pazniki zanemarjajo, napačno raz-
umejo ali celo popolnoma nasprot-
no ravnaajo.

Sramota je za našo državo, da
paznike tako slabo plačajo s tem
izvežbane paznike odganja iz služ-
be. S polovico manjšim številom,
seveda zmnožimi in izvežbanimi
pazniki, bi se lahko kaj vspešnega
storilo, nego se sedaj stori. Ali
dokler bodo državne službe sma-
trali samo kot nagrado za politično
podrepanje, tako dolgo ni prič-
kovati kaj boljšega.

Ako pomislimo, da bi se marsi-
kak nesrečnik še lahko rešil in
okrevljal, ali vsled sramotnega po-
stopanja surovih paznikov mora
počasi umreti, bi bilo pač na pro-
storu, da se na tem lepem, ali za-
lostnem otoku dobro pomeže.

C. Servus.

Rojaki, naročite se na list
„Glas Naroda“!

Drobnosti.

Umrl je v Škofji Loki notarski
koncipijent gosp. Alojzij Triller,
vrl in delaven pristav narodne
stranke, kateri je užival obšne
simpatije. Bodi mu zemlja lahka!

Izjemno stanje na Kra-
su. S Primorskega se „Sl. Nar.“
od dne 25. sept. piše: Razmere na
Krašu so postale neznosne. Redar-
stveni organi lové ljudi noč in dan.
Ko so te dni vojaki in orožniki
gurali nekaj aretovanih ljudi skozi
Gorjansko in je jeden delavec,
ki so za praznik postavljali slavo-
lok, mej aretovanci videl svojega
prijatelja, je zaklical: „Živio Slo-
vencei“. Koj je bil orožnik pri njem
in mu prepovedal klicati „Živio
Slovenci“. Na to zakliče neki dru-
gi mož „Živio Slovenci“ in zdaj je
hotel orožnik ljudi kar aretovati.
Kdo vé, kaj bi se bilo zgodilo, da
se pi navzočni duhovnik oglašil in
orožnika počul, do kam segajo nje-
gove pravice. V vasi Mavhinji sem
videl devet orožnikov, ki so gurali
pet fantičev starih 14 do 18 let,
drugi dan pa sem videl osemnajst
vojakov in pet orožnikov, ko so pe-
ljali v zapor 4 fante. To so le po-
samične slike. Ljudstvo je silno
razburjeno.

Nenavadne razmere. Knez
Ausperg ima v kočevskem okraju
nad 30.000 orolov sveta. V obči-
nah Draga in Trava ima velike
komplekse, in zato je v Dragi, ki
šteje 1300 duš, nastavlil svojega
gozdarja. Tase zove Eiselt. Za po-
vzdigo gospodarstva ni Eiselt še
ničesar storil, pač pa dela zdrabno,
kjer more, in dosegel je, da je na-
stala večja napetost mej Dražani,
kakor je bila kdaj poprej. Eiselt
ima prvo besedo pri občinskih in
drugih volitvah, in kdor ne trobi v
njegov nemški rog, tisti ne sme v
obširnih gozdvih zaslužiti nobe-
nega krajcarja, ne z dlanjo, ne z ži-
vino. Občina Draga ima 1300 pre-
bivalcev, a dasi je samo pet družin
nemških in so vse druge slovenske,
bi Eiselt rad vso občino ponemčil.
Zadnja občinska volitev, pri kteri
so v obeh razredih zmagali Sloven-
ci, je ovržena in kmalu se prične
nove volitve. Eiselt se trudi že
zdaj noč in dan za svoje kandidate;
kamor pride, povsod prouzročuje
nemire. Pripetilo se je, da je mirne
svate razgal, a znan je tudi, kako
vlogo je igrala puška kneza Auer-
sperga pri nekem trgovcu, ki se ni
udal Eiseltovemu političnemu pre-
prijanju. Nekteri oficijalni go-
spodje podpirajo Eiselta na tihem.

„Slov. Narod“.

Tržaški anarhisti. Trža-
ška policija je v zadnjih tednih
ujela več laških anarhistov. Te dni
je aretovala trgovskega pomočnika
Franca Widmarja, kteri je službo-
val pri trvdki Brüll, nekaj dni po-
znej pa njegovega tovariša Karla
Pressana in gostilničarja Moseta.
Tako da je zdaj v zaporu že lepa
zbirka anarhistov. Čudno, da tr-
žaška policija do meseca septembra
ni nič vedela, da žive v Trstu tudi
laški anarhisti.

Za spomenik cesarice
Elizabete na Dunaju se je
nabralo, že 300.000 gld. Lastnik
pivovarne Dreher je poklonil 10.000
gld.

Dragi drogovi za zasta-
ve. Pred avstrijskim parlamen-
tom stojita dva železna, z zlatim
avstrijskim orlom okrašena droga
za zastave. V proračunu sta za-
namenovana droga, da veljata —
— 48.000 gld.!!! Koliko celj-
skih gimnazij bi se dalo napraviti
namesto teh dveh drogov??

Samoumori radi dveh
krajcarjev. V Lövenbergu v
pri spodnji Šleziji je skočila pred
kratkim služkinja nekega žida,
Hedviga Turick, iz tretjega nad-
stropja na cesto in je bila takoj
mrtva. Poneverila je baje dva
krajcarja, in ker jo je radi tega go-
spodar policiji naznanil, se je usmr-
tila. Pred židovo hišo se je zbralo
ogromno ljudstva, ktere je došlo
redarje kamnalo. Še-le požarna
bramba, ktera je prihitela na po-
moč, je razgнала razjarjene ljudi.

Soproga morilka obeše-
šena. Dne 24. sept. je bila v Dolj-
nji Tuzli obešena 34 let stara Sača
Tahirovičeva. V družbi s svojim
18letnim sinom Osmanom je na-
padla spešega soproga. Sin je držal
očeta za noge, žena pa je odsekala
soproga glavo. Potem sta ga zaka-
pala. V jamo so pomagali nesti
očetovo truplo tudi ostali štirje
otroci. Orožništvo je truplo našlo
ter dognalo morilca. Osman je
bil obsojen v ječo za 8 let, Tahiro-
vičeva pa na vešala.

Luchenij v samotnem za-
poru. Radi drznega vedenja Lu-
chenijevega kaznovalo ga je sodišče
s samotnim zaporom do dne 2. okt.
Pred nekoliko dnevi je Luchenij
ponosno izjavil, da ne ume fran-
cozki, toda predsednik mu je rekl,
da ume dovolj. Ko je kmalo na to
izšel Luchenij iz dvorane, zaklical
mu je nekdo v francoskem jeziku:
„Canaille!“ (Živina) Luchenij mu
je takoj odgovoril francoski: „Ži-
vina ste Vi!“

Koledar za leto 1899 bode zelo
lep, krasile ga bodo
lepe slike iz Calumeta, dalje slika
mil. škofa Mraka z lepim popisom:
dalje ponosrečnega čast. g. Hodnika;
umrlega misijonarja Čebula;
avstrijske cesarice in cesarja; dalje
učak slik iz vojne s popisom: hu-
moristične slike; nekaj povesti,
smešnic itd. Izšel bode okolu Bo-
žica in bolj obežen nego lani, ti-
skan pa ves z novimi, lepimi črka-
mi. Naše trgovce, saloonerje, obrt-
nike in druge opozarjamo na objave
v njem, lani smo 1300 komadov
razprodali v dveh mesecih, letos ga
tiskamo 1800; Slovincem računamo
objave 25 odstot. nižje nego
drugim.

Francoska parobrodna družba Compagnie Générale Transatlantique.

Direktna črta do HAVRE - PARIS
SVICO - INNSBRUK (Avstria).

Parniki odplujejo vsako soboto
ob 10. uri dopoludne iz pristanišča
št. 42 North River, ob Morfou
Street:

La Navarre	22. oktobra.
La Normandie	29. oktobra.
La Touraine	5. novembra
La Gascogne	12. "
La Champagne	19. "
La Bretagne	26. "
La Touraine	3. dec.
La Gascogne	10. "
La Champagne	17. "
La Bretagne	24. "
La Normandie	31. "

Glavna agencija za Zjed. države
in Canada: 3 BOWLING GREEN,
NEW YORK.

Vsem Slovincem in Hrvatom priporočam, da blagovolé čestokrat
obiskat moj

SALOON

1206 SCOTT STREET, JOLIET, ILLINOIS,

v kterem točim izvrstno ANHAUSER & BUSH PIVO ali ST. LOUIS
PIVO, dalje PRISTNO VINO, FIN WHISKEY in razne LIKERJE, ter
imam na razpolago dobre SMODKE.

Rojaki, posetite me parkrat in prepričali se bode o dobri pijaci
in postrežbi.

S poštovanjem

Mike Krawl,

1206 Scott Street, Joliet, Ill.

Podpisana priporočava vsem Slovincem in Hrvatom v Jolietu in
okolici svoj lepo, na novo urejeni

SALOON

na vogalu Ottawa in Jackson cesti, Joliet, Ill.

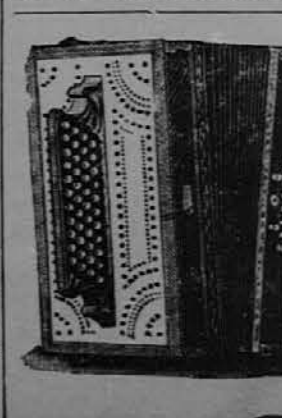
Vedno bodeva točila IZVRSTNO SVEŽE SCHRINGOVO in
PORTERJEVO PIVO, FINA VINA in DOBRE PIJACE kakor
WHISKEY itd.; IZVRSTNE SMODKE in OKUSNA JEDILA so
bodo pri nas dobila vsak čas kakor tudi PRENOČISČE za potujoče in
to vse proti užitni ceni.

Toraj Slovinci in Hrvatje v Jolietu in okolici kakor tudi na novo
došli iz stare domovine, ali potujoči skozi Joliet obiščite nas mnogokrat.

SVOJI NAJ GREDO VEDNO K SVOJIM!

S spoštovanjem

Martin Bluth & Co.,
SALOONER CORNER OTTAWA & JACKSON STR., JOLIET, ILL.

JOHN GOLOB,

izdelovalec

umetnih orgelj

se priporoča za izdelovanje in popravo KRAN-
SKIH HARMONIK Cena najcenejšim 3glas-
nim od \$25 naprej in treba dati \$5 „are“ Bolj-
še vrste od \$45 do \$100. Pri naročilih od \$50
do \$100 je treba dati polovico na račun. Glo-
bovi so iz jekla, trpežni za vse življenje. Delo
garantirano in prva poprava brezplačna.

JOHN GOLOB

208 Bridge Street, JOLIET

Listnica uredništva:

Rojakom odposljemo sedaj za
\$40.70 100 gld. avstr. veljave, pri-
dejat je še 20 centov za poštnino
ker mora biti denarna pošiljatev
registrirana.

Kje so?

JANEZ UREKAR, doma iz Čateza
na Dolenjskem, pred letom dni je
bil v Los Cerilos, N. M.; dalje kje
je JOSIP SUSTERSIČ, pred letom
je bil v La Salle, Ill. Naslove teh
dveh bi rad zvedel: Martin Ure-
kar, Box 316, Great Falls. (3—1)

Naznanilo.

Vsem Slovincem in Hrvatom pri-
poročam svojo

prodajalnico,

ktero sam premestila iz Alleghe-
ny, Pa., v

5102 Buttler Str., Pittsburg.

Naznanjam, da imam pro-
dajalnico odprto tudi ob nedeljah
in sprejemam pošto.

MARIJA KAMBICH,

5102 Buttler Str., Pittsburg, Pa.

Vsem rojakom priporočam moj

SALOON

1335 MAIN STR., LA SALLE, ILL.,
v kterem bodem točil RAZNO IZ-
VRSTNO SVEŽE PIVO, FINO
DOMA NAPRAVLJENO VINO in
DOBRE SMODKE. Za zabavo je
na razpolaganje rojakom tudi

kegljišče.

S pozdravom in odličnim spo-
štovanjem

ANTON ZORČIČ,

1335 Main Str., La Salle, Ill.

Naznanilo.

Ker imam v zalogi mnogo
molitvenikov in povestnih
slovenskih knjig

raznih založnikov jih pošiljam vsa-
komu poštino prosto, ktere
vrste kdo želi. Glede knjig, ktere
vrste jih kdo želi naj mi piše po-
cenik, pošljam ga vsakemu poštino
prosto. Molitvenike imam od
30 cent. do \$2.25; posvetne knjizice
pa od 10 centov naprej; imam raz-
lične podučne in saljive knjige.

MAT. POGORELEC,

Box 672, Calumet, Mich.

FR. SAKSER & CO., 109

GREENWICH ST., NEW YORK

pošljam denarje v staro domo-
vino Slovincem in Hrvatom, za

100 gld. avstr. veljave treba dati

\$40.70. Slovincem smo že odpo-
slali blizo 3 milijone gold. Pišeta

lahko slovensko, ali kakor drago,
pošte, fare in vasi so nam dobro
znane in se nemore nič zgubiti,
svoji k svojim!

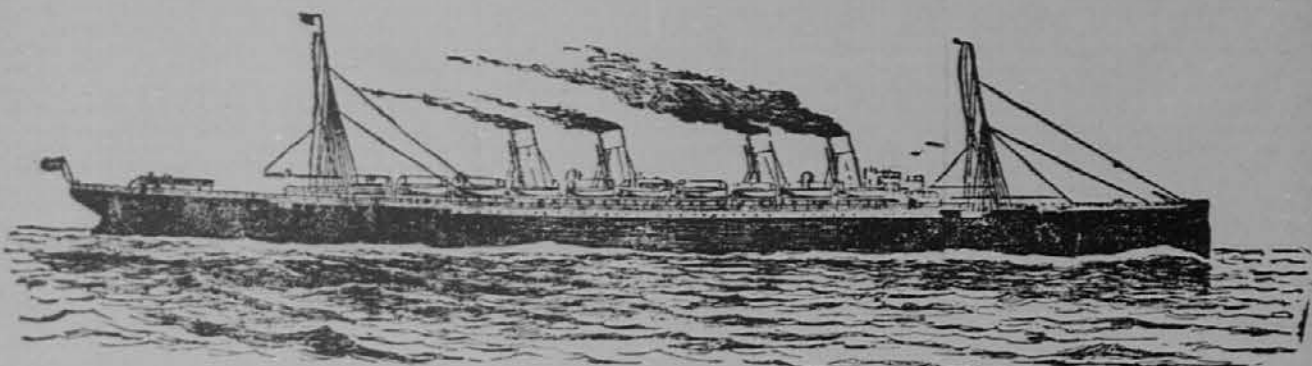
EDINI SLOVENSKI ZAVOD! FR. SAKSER & CO.

„GLAS NARODA“
109 Greenwich Street, New York,

posreduje

listke za vse parobrodne in železniške proge.

Parobrodne družbe: GENERALE TRANSATLANTIQUE, RED STAR LINE, AMERIŠKA DRUŽBA, BREMNARSKI LLOYD, HAMBURSKA DRUŽBA, ROTTERDAM-NIEDERLAND LINE LTD.

Posilja točno in vestno

DENAR V STARO DOMOVINO

ceno in zanesljivo, dosedaj smo odposlali že nad

poltretji milijon goldinar. avstr. veljave.

Pri večjih svotah in menjavi priporočamo menjice dobrih bank. Posredujemo hranilne vloge v razne slovenske posojilnice.

Vsak Slovenec naj se na nas obrne, ker vsakomu dobro postrežemo. Paziti je treba na naš naslov. Vsak potnik naj nam brzojav ali natanko piše, po kateri železnici v New York pride in čas. V New York ne vozijo železnice: Wabash, Nickelplate, Rio Grande, Canadian Pacific in druge, ktere gredo samo do Chicago, ali Buffalo potem pa spremene železnico in to je potreba vedeti in to nam potreba naznaniti. V New York dospé železnice: Pennsylvania, Grand Central, Lehigh Valley, Baltimore Ohio, Erie, Delaware, Lakawana, West Shore, Western Ontario itd. Ne poslušajte krivonosih agentov; nesprejmite transfere tiketov, ker ti Vas prodajajo v drage, a nič vredne hotele in Vas povsodi oslepe; računajo \$2.50 do \$3 za dan, a ni kaj jesti; pri nas napravite kakor sami hočete. Ako nam dohod natanko brzojavno ali pismeno naznauite, prihranite lepe novce. Ne verujte nikomur, ki Vam reče, da smo se mufali, ali kaj drugače. Pri nas govori vsakdo, toraj le samo eden slovenski, ali kranjski in hrvatski. Glejte veliko 109 Greenwich Str. na koncu Carlisle Street!

V poslednjem času lovi naše rojake z našimi kovčeki ljudilovci, kteri govoré poljski slovaški, hrvatski in tudi kdo zelo slabo kaj slovenski. Ti vskemu rečejo, da ga k nam peljejo, a ga drugam odvedejo in odrejo, kar je že marsikdo okusil.

Ako se kak potnik pripelje čez vodo to je Hudson, kjer so skoraj vse železniške postaje, naj se vsede na konjsko železnico in konduktorju reče, da vstavi na Carlisle Str., potem ima le dva mala bloka do nas in kakor hitro na Greenwich Street stopi iz Carlisle Street, kjer to pri naši office jenja vidi našo višnjevo tablo z napisom „Glas Naroda“.

Kdor potuje naj bode previden, ker drugače ga žep boli.

HOTEL Warenberger

J. STREIFF & CO., lastnika
130 Greenwich Street, New York
(v bližini tiskarne „Glas Naroda“).

V našem hotelu ostanejo navadno Slovenci dohajajoči iz Avstrije.

Dobra postrežba po nizki ceni.

Prodajamo

parobrodne in železniške listke

po najnižjih cenah.

KNAUTH, NACHOD & KUEHNE

No. 11 William Street,

Prodaja in posilja na vse dele sveta denarne nakaznice, menjice, in dolžna pisma.

Izposluje in izterjuje zapuščine in dolgeve.

BENZIGER BROTHERS

36-38 Barclay Street, New York.

TOVARNARJI

potrebščin za katoliška društva.

Posebnosti naše hiše so:

regalije (društvena znamenja).

Zastave, bandera, prepasnice in redovni znaki.

Sablje,

požnice,

čelade,

čepice,

zavijane rokavice,

rokavice itd.

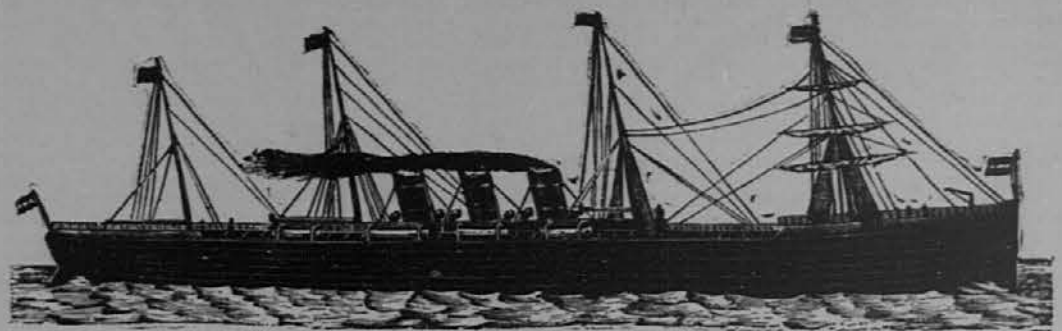
Vse to napravimo natanko po predpisu raznih društev.

Zlate in srebrne kolanje naša specialiteta.

Ustanovljeno:

New York, 18⁹⁹ Chicago, 18⁹⁹ Chicago, 1897.

THE PRINCE LINE

navedeni parobrodi imajo prostora za 5000 do 6000 ton ter vozijo iz

New Yorka v Genovo in Neapol

„Spartan Prince“, „Trojan Prince“, „Parter Prince“, „Afghan Prince“, „Italian Prince“

vozijo 14 dni v Genovo ali Neapol.

Cene: v Trst \$24.50, Reko \$27.00, Zagreb \$28.00, Ljubljano \$27.75, Karlovec \$28.50, Inšpruk \$26.00.

Potniki tretjega razreda dobé vino, postelj, odejo in jedilno posodo brezplačno.

Glavni zastopnik:

C. B. RICHARD & CO.,

61 BROADWAY,

NEW YORK.

Denar pošiljamo v Evropo po nizki ceni.

Josip Losar
v East Helena, Mont.
priporoča svoje

grocerijsko blago

kakor tudi OBLEKO, OBUVALA za moške, ženske in otroke. Dalje: VINO, FINE SMODKE in ŽGANJE in KUHNJSKO OPRAVO. Vse prodajam po najnižji ceni.

HOTEL VIENNA

JOHN BREDL, prop.

358 Ohio Str., Allegheny, Pa.,

toči fina vina, likerje in prodaje dobre smodke.

Posestnik je avstrijski Nemec, rodom Čeh. Toči dobro EBEHART in OBER PIVO.

Dobro prenočišče za potnike.

G. MARTINI

na 5. ulici v Red Jacketu, Mich.,

je odprl

VELIKO TRGOVINO

in prodaja na DEBELO (wholesale) raznovrstna CALIFORNIŠKA in druga VINA, ŽGANJE in LIKERJE raznih vrst, SMODKE in pipe.

Slovenske trgovce vabi, da pri njem kupujejo NAJBOLJŠE BLAGO po NAJNIZJI CENI.

Slika predstavlja

srebrno uro

z jednim pokrovom na vijak (Schraube), na katerem je udelana zlata podoba, bodisi: lokomotiva, jelen ali konj, in stane z dobrim, Elgin kolesovjem

na 7 kamnov samo \$13.50

in na 15 kamnov samo \$15.00

Na zahtevanje se razpošiljajo ceniki frankovani.

Poštena postrežba in jamstvo za robo je moje geslo.

Za obilo naročbe se priporočam z vsem poštovanjem:

Jakob Stonich,

89. E. MADISON STREET, CHICAGO, ILL.

Podpisani priporoča vsem Slovencem svoj krasno vrejani

Hotel Florence

177 Atlantic Ave., Brooklyn, N. Y.

Vedno bodem točil razno izvrstno sveže pivo, posebno pravo importirano plzensko pivo, fina vina; izvrstne smodke in okusna jedila bodem dajal vsem gostom proti zmerni ceni; na razpolaganje je lepo

kegljisce.

Posebno se priporočam rojakom za razne svečanosti, veselice, poroke itd., ker storil bodem kar je v moji moči.

Slovenci obiščete me obilokrat!

Svoji k svojim!

Se spoštovanjem

Frank Gole,

hotelir 177 Atlantic Ave., Brooklyn, N. Y.

Ustanovljena 1884!

THE CARNIOLIA GIGAR FACTORY,

F. A. Duschek, lastnik.

Priporoča posestnikom Beer Salonov in grocerijskih prodajalnic vsakovrstne fine smotke (Cigars) po iako nizki ceni.

Edini izdelevatelj: FLOR DE CARNIOLIA ali „Kranjska lepota Cigars“ z barvano sliko.

Zaloga izvrstnih dolgih viržink z slamo.

Na zahtevanje pošiljam cenik (Price list).

Naročila se vestno in točno izvršujejo.

Uzorce (Samples) kakor tudi večja naročila pošiljam po Expressu prosto in se pri sprejemu nič ne plača, ako se mi gotovi novci, Money Order ali check pošlje z naročbo vred. Novci se tudi lahko odpošljejo na „Glas Naroda“. Moj naslov je:

F. A. DUSCHEK

328 E. 70 STR.

NEW YORK, CITY.

Svoji k svojim!

Spretni agentje se sprejmo proti ugodnim pogojem.

HRVATSKE DOMOVINE SIN

glasoviti in proslavljeni zdravnik

Dr. G. IVAN POHEK

sedaj nastanjeni zdravnik na

So. East corner 10. Walnut Str.,

KANSAS CITY, MO.

kateri je predsednik velikega nemškega vseučilišča ter predsednik zdravniškega društva in jeden najpriljubljenejši zdravnik zaradi svojih zmožnosti pri tamošnjem ljudstvu,

priporoča se slovenskemu občinstvu za zdravljenje vsakovrstnih notranjih kakor tudi vnanjih bolezni.

Dr. G. IVAN POHEK,

je rojak Dra. Gjura Ivana Poheka. On je na

stotine in stotine

nevarno bolnih oseb ozdravil, posebno pa mu je ljubo pomagati svojemu rojaku in bratu, po krvi in rodu.

Dr. G. Ivan Poheku,

Kansas City, Mo.

Štovani gospod!

Naznanjam Vam, da sem Vaša zdravila porabil, in sem hvala Bogu sedaj popolnoma zdrav ter se nemorem boljega počutiti. Zahvaljujem se Vam, da ste mi tako dobra zdravila poslali. Družega Vam nemorem pisati, nego da se Vam srčno zahvalim in ostanem Vaš dobro znani prijatelj in rojak.

Karol Blažina,

Canion Ferry, Mont.

Dr. G. IVAN POHEK

se je pokazal izredno nadarjenega pri zdravljenju žensk in otrok: v tem je nedosegljiv.

VSI ONI,

kateri nemorejo osebno k njemu priti, naj opišejo natanko svojo bolezen, kako stara je bolezen, in on odpošlje takoj zdravilo in navod, kako se zdraviti. V slučaju, da vidi, da je bolezen neozdravljiva, on to pove dotični osebi, ker neče da bi kdo trošil po nepotrebnem svoj krvavo zasluženi denar.

NASVETE DAJE ZASTONJ.

Vsa pisma naslovite na:

Dr. G. IVAN POHEK,

So. East 10. Walnut Str.,

KANSAS CITY,
MISSOURI.